

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 462/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Polnohospodárska Pôda s. r. o.**, Sibírska 55, Bratislava, IČO 44 138 369, zastúpenej advokátskou kanceláriou LawService, s. r. o., Stráž 3/223, Zvolen, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavol Konečný, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 115/2022 z 29. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 18. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom (v petite nesprávne uvedené „uznesením“, pozn.) Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, súčasne žiada priznať jej primerané finančné zadostučinenie v sume 14 505,60 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 15 C 135/2016-214 z 19. apríla 2021 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovanej žalobu sťažovateľky, ktorou sa domáhala určenia, že bola (po pripustení zmeny žaloby ku dňu vyvlastnenia, pozn.) výlučnou vlastníčkou sporných nehnuteľností bližšie špecifikovaných v žalobe. Okresný súd zároveň žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a zamietol návrh

sťažovateľky na prerušenie konania. Súd prvej inštancie v podstatnom uviedol, že sťažovateľka nepreukázala vlastnícke právo k vyvlastneným pozemkom, a v prípade ak aj prišlo k uzatvoreniu platnej kúpnej zmluvy medzi sťažovateľkou a žalovanou, nedošlo by ňou k prevodu vlastníckeho práva, keďže konštitutívne účinky pre vznik vlastníckeho práva má až vklad do katastra nehnuteľností. Sťažovateľka teda nemohla nadobudnúť vlastnícke právo k pozemkom pre existenciu zákonného predkupného práva štátu, ktoré vzniklo 21. júla 2015 schválením osvedčenia o významnej investícii vládou. V čase vyvlastnenia nehnuteľností tvoriacich predmet sporu ani v čase rozhodovania prvoinštančného súdu žalovaná nebola vedená ako vlastník dotknutých nehnuteľností, ich vlastníkom bola spoločnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „[REDACTED]“).

3. Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 6 Co 39/2021 z 24. septembra 2021 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil, odvolanie proti výroku o zamietnutí návrhu sťažovateľky na prerušenie konania odmietol pre neprípustnosť, žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu a vstup spoločnosti [REDACTED], ako intervenienta do konania nepripustil z dôvodu, že nebol preukázaný jej právny záujem na výsledku konania. Odvolací súd dospel k záveru o správnosti zamietnutia žaloby, i keď z dôvodu, že sťažovateľka nemala na požadovanom určení naliehavý právny záujem, pretože v čase vyvlastnenia a následného zloženia vyvlastňovacej náhrady nebola vlastníkom sporných nehnuteľností. Na rozdiel od súdu prvej inštancie, podľa ktorého bol dôvodom na zamietnutie žaloby nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalovanej, poukázal na svoj právny názor vyslovený vo viacerých skorších rozhodnutiach týkajúcich sa podobných skutkovo identických vecí sťažovateľky, ďalej na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 36/2020, ako aj na ustálenú judikatúru ústavného súdu.

4. Proti predmetnému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ktoré najvyšší súd napadnutým rozsudkom ako nedôvodné a v časti aj neprípustné (proti výroku, ktorým odvolací súd rozhodol, že vstup intervenienta nie je prípustný, keďže bolo rozhodnuté v prospech sťažovateľky, pozn.) s poukazom na § 448 CSP zamietol ako celok a žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

II. Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu o zamietnutí dovolania podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej vyjadruje nesúhlas s právnymi závermi najvyššieho súdu, ako aj s právnym záverom krajského súdu týkajúcim sa nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení vlastníckeho práva k spornému pozemku ku dňu jeho vyvlastnenia. Argumentuje, že uvedený dôvod zamietnutia žaloby predstavuje „pohodlný dôvod“ bez toho, aby sa konajúci súd musel zaoberať meritom veci a jej argumentáciou. Uvádza, že otázku vlastníctva je oprávnený riešiť len súd, a to aj v prípade, keď právny titul (kúpna zmluva) preukazuje právo inej osoby. Prezентuje názor, že v danej veci nemohla petit žaloby formulovať napr. ako určenie platnosti kúpnej zmluvy, pretože vzhľadom na ďalšie prevody vlastníckeho práva k dotknutej nehnuteľnosti pred vyvlastnením to nemohlo byť smerodajné. Rovnako tak

je sťažovateľka presvedčená, že nemohla podať žalobu na plnenie, keďže je vylúčené, aby bola úspešná (došlo k vyvlastneniu a uloženiu finančných prostriedkov do úschovy). Tvrdí, že za daného skutkového stavu nemala k dispozícii žiaden iný účinný procesný prostriedok ochrany svojho práva, a preto považuje rozsudok krajského súdu za odporujúci zásade zákazu odmietnutia spravodlivosti. Podľa sťažovateľky je stále aktuálna otázka vyplatenia náhrady za vyvlastnenie, ktorá dosiaľ nebola vyplatená pre pochybnosti o tom, kto je veriteľom, preto záver krajského súdu nemôže obstať a je svojvoľný a neudržateľný. Je toho názoru, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný už len z toho dôvodu, že bez tohto určenia je jej právne postavenie neisté a jej práva sú ohrozené.

6. Proti rozsudku najvyššieho súdu sťažovateľka namieta jeho arbitrárnosť, nepreskúmateľnosť a nedostatočnosť odôvodnenia. Najvyšší súd podľa jej názoru nevypočul jej argumenty, resp. nevysvetlil, prečo neboli v jej veci relevantné. Sťažovateľka je toho názoru, že posúdenie, či sa súd neodklonil od judikatúrnych záverov, závisí predovšetkým od porovnania skutkových okolností v citovanej judikatúre a v konkrétnom posudzovanom prípade. Ani jedno z krajským súdom citovaných rozhodnutí podľa sťažovateľky nevychádzalo z obdobného skutkového stavu.

7. Sťažovateľka poukazuje aj na tú skutočnosť, že spolu s podaným dovolaním podala aj návrh na odklad právoplatnosti rozhodnutí súdov nižšej inštancie, o ktorom najvyšší súd vôbec nerozhodol. Ďalej dáva ústavnému súdu do pozornosti nález v jej obdobnej právnej veci (č. k. II. ÚS 482/2021-37 z 1. júna 2022), kde ústavný súd konštatoval porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) rozsudkom najvyššieho súdu o zamietnutí jej dovolania. Sťažovateľka v prevažnej časti ústavnej sťažnosti podrobila kritike najmä rozsudok krajského súdu, ale keďže tento v petite ústavnej sťažnosti nenapáda, argumenty formulované proti nemu ústavný súd vyhodnotil len ako súčasť sťažnostnej argumentácie.

9. Hneď na úvod odôvodnenia svojho rozhodnutia považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že eviduje niekoľko desiatok ústavných sťažností fyzických osôb a právnických osôb (vrátane sťažovateľky) zastúpených advokátskou kanceláriou uvedenou v záhlaví tohto uznesenia, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv a slobôd všeobecnými súdmi rozhodujúcimi v rôznych typoch konaní, ktorým predchádzalo podanie protestov okresnej prokuratúry proti rozhodnutiam katastrálneho úradu týkajúcim sa prevodov pozemkov ■ ■ ■ ■ ■ (a iných) v súvislosti s realizáciou stavby s názvom „*Vybudovanie strategického parku*“, ktorú ako významnú investíciu schválila vláda Slovenskej republiky uznesením č. 401 z 8. júla 2015 v znení jeho doplnenia uznesením č. 413/2015 z 21. júla 2015.

10. Keďže základné východiská rozhodovania ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy sú sťažovateľke známe (II. ÚS 159/2018, IV. ÚS 438/2018, IV. ÚS 507/2018, II. ÚS 425/2020, II. ÚS 588/2020, I. ÚS 13/2021, II. ÚS 482/2021, III. ÚS 281/2021, I. ÚS 455/2022, II. ÚS 534/2022, IV. ÚS 158/2022, I. ÚS 164/2023, I. ÚS 195/2023, II. ÚS 135/2023,

IV. ÚS 286/2023, I. ÚS 441/2023, I. ÚS 450/2023 a iné), ústavný súd ich v danom prípade nepovažoval za potrebné opakovať.

11. Argumentáciu sťažovateľky možno rozdeliť do dvoch argumentačných línií. Prvá námietka sa týka arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku v súvislosti s jej výhradami o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu a o nesprávnom právnom posúdení veci. Obsahom druhej námietky je tvrdenie sťažovateľky, že najvyšší súd nerozhodol o jej návrhu na odklad právoplatnosti rozsudku krajského súdu.

12. S cieľom vyhodnotiť námietky prezentované sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti sa ústavný súd dôkladne oboznámil s obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, pričom posudzoval jeho ústavnú udržateľnosť a dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

13. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd sa nestotožnil s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa absencie náležitého odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, pretože krajský súd reagoval na všetky jej podstatné argumenty. Podľa názoru najvyššieho súdu oba konajúce sudy popísali obsah podstatných skutkových tvrdení sporových strán, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, pričom pri hodnotení skutkových zistení neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností. Dovolací súd zhrnul, že odvolací súd dostatočne zrozumiteľne uviedol, z akého dôvodu prijal záver o správnosti zamietnutia žaloby sťažovateľky o určenie vlastníckeho práva (body 23 až 27 napadnutého rozsudku). Rovnako sa najvyšší súd vyjadril k výhrade sťažovateľky týkajúcej sa prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý podľa jej názoru nepostupoval v súlade s § 382 CSP (bod 28 napadnutého rozsudku).

14. Pokiaľ ide o návrh sťažovateľky na odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd, keďže nezistil splnenie predpokladov na rozhodnutie podľa § 444 ods. 2 CSP, nevydal o tom samostatné uznesenie, čo je postup súladný s jeho ustálenou judikatúrou a ústavný súd ho považuje z ústavnoprávneho hľadiska za udržateľný (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

15. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd poskytol sťažovateľke ochranu v súvislosti s namietaným porušením práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie v medziach zákona, ktorý základné právo na súdnu ochranu vykonáva (čl. 51 ods. 1 ústavy), pričom tieto medze rešpektoval, a preto mu z ústavnoprávneho hľadiska nemožno pri posúdení vady zmätočnosti nič vytknúť. Napadnutý rozsudok nemožno označiť za arbitrárny v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom na zistený skutkový stav, ústavne neudržateľné alebo že by napadnutý rozsudok nereflektoval ťažiskové skutočnosti dôležité pre riadne zistenie stavu veci a rozhodnutie o dovolaní sťažovateľky.

16. Ústavný súd, vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, nezistil, že by účinky výkonu jeho dovolacej právomoci pri posudzovaní prípustnosti a dôvodnosti dovolania sťažovateľky podľa § 420 písm. f) CSP boli nezlučiteľné so základným právom strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie. Zamietnutie dovolania v časti namietanej vady zmätočnosti ako nedôvodne podaného preto považuje za ústavne udržateľné.

17. Pokiaľ sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje rozhodnutím ústavného súdu vydaným v obdobnej veci (nález č. k. II. ÚS 482/2021 z 1. júna 2022), v ktorom podľa nej bola zo strany ústavného súdu konštatovaná arbitrárnosť záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu,

ústavný súd odkazuje na uznesenie č. k. IV. ÚS 369/2023 z 10. augusta 2023 a tam uvedené dôvody, prečo odkaz na tento nález ústavného súdu *prima facie* nemôže obstať.

18. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by mohla vzniknúť pochybnosť o ústavnej udržateľnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu